

NA VOLITVAH 25. IN 26. JUNIJA 1978**Podprimo Slovensko skupnost!**

Samo še nekaj dni nas loči od deželnih volitev v nedeljo, 25. in ponedeljek, 26. junija. Kot je našim bralcem gotovo znano, bodo v nedeljo in ponedeljek tudi občinske volitve v Trstu in v nekaterih drugih občinah v deželi Furlaniji - Julijski krajini, kot na primer v Tržiču in Ronkah na Goriškem, ter volitve v goriški pokrajinski svet. Osrednja vodstva vsedržavnih političnih strank posvečajo volitvam v naši deželi največjo pozornost, kar med drugim dokazujejo obiski njenih glavnih političnih tajnikov, ki so nastopili ali še nastopajo na mnogih volilnih zborovanjih.

Deželne, občinske in pokrajinske volitve predstavljajo seveda preizkušnjo tudi za našo slovensko narodno skupnost v zamejstvu, saj bodo njihovi izidi med drugim pokazali, v kolikšni meri se slovenski volivci in volivke znajo in hočejo poslužiti svoje temeljne demokratične pravice in hkrati opraviti svojo državljansko dolžnost. Če je bila kdaj na mestu množična volilna udeležba, je to prav gotovo tokrat, ko gre za izvolitev predstavnikov, ki bodo imeli izredno važno besedo ter vlogo pri urejanju vprašanj, ki se nas Slovencev neposredno tičejo.

Nahajamo se namreč v razdobju, ko se v Rimu pripravlja vladni zakonski osnutek za globalno zaščito naših pravic. Osnutek bo nato predmet razprave v obeh zakonodajnih zbornicah, ki že imata na vpogled ustrezne zakonske predloge. Bližnje volitve so izredna priložnost, da slovenska narodna skupnost v Italiji pritegne nase pozornost širše javnosti, da izvede močan pritisk na pristojne politične kroge, da se skratka pospeši izglasovanje takšnega zakona, ki naj zajamči zaščito naših osnovnih manjšinskih pravic in hkrati omogoči naš vsestranski nadaljnji razvoj. Naglo se izteka rok, v katerem bi Italija po osimski pogodbi morala slovenski narodni skupnosti zagotoviti »največjo možno zaščito«, in prav volitve so najlepša priložnost, da pristojne oblasti in organe opozorimo na pravočasno izpolnitev te mednarodne obveznosti.

Naloge slovenskega predstavništva

Nobenega dvoma ni, da bo sestava novega deželnega sveta Furlanije - Julijske krajine izrednega pomena ne samo za nadaljnjo usodo dežele, temveč tudi — in še zlasti — za nadaljnjo usodo naše manjšine,

glede na dejstvo, da bo vsedržavni zaščitni zakon priznal prav deželnemu svetu in deželi kot takšni važne pristojnosti za urejanje specifičnih problemov slovenske narodnostne skupnosti. Naj opozorimo samo na vprašanje določitve ozemlja, na katerem bo v veljavi zaščitni zakon, za kar bo gotovo pristojna dežela oziroma njen zakonodajni zbor, pa bomo razumeli, kakšne izredne važnosti bo porazdelitev sil v novem deželnem svetu, oziroma kako utegne postati naravnost odločilna vloga slovenskih izvoljenih predstavnikov.

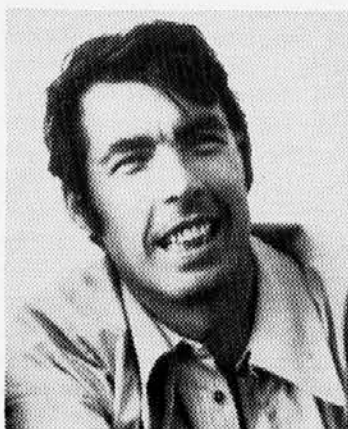
Kot smo že pisali, je po našem mnenju, da si v novem deželnem svetu zagotovi in po možnosti tudi okrepi svoje predstavništvo predvsem Slovenska skupnost, glede na posebno in naravnost nenadomestljivo vlogo, ki jo je ta politična organizacija Slovencev opravljala do zdaj in ki jo bo v še večjem obsegu morala opravljati v prihodnosti. Kot je pravilno poudaril predsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Mitja Ribičič na sprejemu delegacije Slovenske skupnosti v Ljubljani, je Slovenska skupnost barometer, ki beleži stanje v okviru celotne slovenske narodne skupnosti v zamejstvu ter tudi voljo vsedržavnih italijanskih političnih strank za pravično ureditev manjšinskih problemov. Glede na naloge, ki v manjšinskem pogledu čakajo novi deželni svet, je jasno, da si na bližnjih volitvah Slovenska skupnost mora zagotoviti primerno predstavništvo, kar pa je v prvi vrsti odvisno od samih slovenskih volivcev in volivk. Prepričani smo, da bodo naši ljudje vse to razumeli in na bližnjih volitvah v čimvečjem številu glasovali za kandidatne liste Slovenske skupnosti ter dali preferenčni glas predvsem nosilcu teh list, dosedanjemu deželnemu svetovalcu dr. Dragu Štoki.

Novi deželni svet bo moral poblizje spremljati in usmerjati izvajanje osimske pogodbe med Italijo in Jugoslavijo, zlasti kar zadeva njeno gospodarsko vsebino, ki je izrednega pomena tudi za Slovence v Italiji. Osimska pogodba je med drugim postavila pogoje za nadaljnje vsestransko gospodarsko sodelovanje med obema državama in na loga izvoljenih slovenskih predstavnikov v deželnem svetu bo, da stalno skrbijo, da bo od tega sodelovanja imela korist tudi slovenska narodna skupnost kot celota. Tudi v tem pogledu morajo Slovenci postati subjekt dogajanja, če si hočejo zajamčiti ustrezne koristi, kar je prav tako važno za naš narodni obstoj in nadaljnji razvoj, kot je zaščita naših osnovnih narodnih pravic.

Trst naj gleda v prihodnost

Važne so seveda tudi volitve v novi tržaški občinski svet, ki bo imel važno besedo pri izvajanju osimske pogodbe in sploh pri urejanju vprašanj, ki se neosredno tičejo slovenske narodne skupnosti, katere precejšnji del — in tega ne smemo nikdar pozabiti — živi prav na ozemlju tržaške občine. Slovenska skupnost kandidira na prvem mestu univerzitetnega profesorja Aleša Lokarja, ki je — kot smo omenili v eni prejšnjih številčk našega lista — vstopil v aktivno politiko, potem ko se je dolgo znanstveno bavil z manjšinsko problematiko, zlasti z njenim družbeno-gospodarskim aspektom. To je jamstvo, da bo v občinski svet izvoljen Slovenec, ki je po svoji teoretični in znanstveni pripravi primeren za izvrševanje posebnih dolžnosti slovenskega občinskega svetovalca v Trstu. Preričani smo zato, da bodo

(Dalje na 7. strani)

Na deželnih volitvah podprimo Slovensko skupnost in oddajmo preferenčni glas nosilcu liste dr. Dragu Štoki! Pravilno glasujemo tako, da prekrizamo na glasovnici znak lipove vejice in zraven napišemo: Štoka ali št. 1

RADIO TRST A

:: NEDELJA, 25. junija, ob: 8.00 Poročila, 8.15 Dobro jutro, 8.30 Kmetijska oddaja, 9.00 Sv. maša, 9.45 Vedri zvoki, 10.30 Šolska prireditve, 11.00 Poročila, 11.05 Mladinski oder: »Joe med pirati«, 11.35 Nabožna glasba, 12.00 Poročila, 12.15 Glasba po željah, 13.00 Ljudje pred mikrofonom, 13.20 Poslušajmo spet, 14.00 Poročila, 15.00 Nedeljsko popoldne: — Sport in glasba - Turistični razgledi, 19.00 Poročila.

:: PONEDELJEK, 26. junija, ob: 7.00 Poročila, 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica, 8.00 Novice, 8.05 Prijateljsko, 9.00 Poročila, 9.05 Pevci, 9.30 S kuhinjo po svetu, 9.45 Glasba, 10.00 Poročila, 10.05 Koncert, 10.30 Biti ženska, 11.30 Poročila, 11.35 Plošča, 12.00 Poslušali boste, 13.00 Poročila, 13.35 Melodije, 14.00 Novice, 14.10 Mladina, 14.20 Glasba, 15.00 Glasbeni ping pong, 15.30 Poročila, 16.30 Mladi izvajalci, 17.00 Poročila, 17.05 Marija Bravničar, uvertura, 18.00 Poročila, 18.05 Čas in družba, 18.20 Klasični album, 19.00 Poročila.

:: TOREK, 27. junija, ob: 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica, 8.00 Novice, 8.05 Prijateljsko, 9.00 Poročila, 9.05 Glasbena kronika, 9.30 Naši nepoznani znanci (Bruna Pertot), 9.45 Glasba, 10.00 Poročila, 10.05 Koncert - vmes (10.35 oca): Pisma Marie Isabelle Marenzi, 11.30 Poročila, 11.35 Plošča, 12.00 Glasba po željah, 13.00 Poročila, 13.15 Zborovska glasba (Antek Seražin), 13.35 Melodije, 14.35 Melodije, 11.30 Novice, 14.10 Mladina, 14.20 Motivi iz filmov, 15.30 Poročila, 15.35 Top lestevica (Peter Švagelj), 16.30 Čudoviti otroški svet, 17.00 Poročila, 17.05 A. Dvorak: simfonija »Iz novega sveta« 18.00 Poročila, 18.05 Pravorečje 1820 Klasični album, 19.00 Poročila.

:: SREDA, 28. junija, ob: 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica, 8.00 Novice, 8.05 Prijateljsko, 9.00 Poročila, 9.05 Lahka glasba, 9.30 Roža mogota (Irena Žerjal), 9.45 Glasba, 10.00 Poročila, 10.05 Koncert, 11.00 Ljudje, 11.30 Poročila, 11.35 Plošča, 12.00 Priečevanje o našem jeziku in naši zgodovini (Pavle Merku), 12.10 Pojmo, 11.30 Poročila, 13.15 Zbori, 13.35 Melodije, 14.00 Novice, 14.10 Mladina, 14.20 Kličite Trst 31065, 15.30 Poročila, 16.30 Otroci 17.00 Poročila, 17.05 Mladi izvajalci, 17.20 Glasbena panorama, 18.00 Poročila, 18.05 »Mesečnik«, Satirična oddaja, 18.25 Klasični album, 19.00 Poročila.

:: ČETRTEK, 29. junija, ob: 7.00 Poročila, 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica, 8.00 Novice, 8.05 Prijateljsko, 9.00 Poročila, 9.05 Vam ugaja jazz? 9.30 Mali oglasi, 10.00 Poročila, 10.05 Koncert, 11.05 Družina (Lojze Zupančič), 11.30 Poročila, 11.35 Plošča, 12.00 Glasba po željah, 13.00 Poročila, 13.15 »Primorska poje«, 13.30 Melodije, 14.00 Novice, 14.10 Novice, 14.00 Mladina, 14.20 Evergreeni, 15.30 Poročila, 15.35 Kaj je novega v diskoteki (Aleš Valič), 16.30 Odprimo knjigo pravljic, 17.00 Poročila, 17.05 Koncert, 17.30 Glasbena panorama, 18.00 Poročila, 18.05 Slovenska književnost, 18.20 Klasični album, 19.00 Poročila.

:: PETEK, 30. junija, ob: 7.00 Poročila, 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica, 8.00 Novice, 8.05 Prijateljsko, 9.00 Poročila, 9.05 Iz beležnice Borisa Pahorja, 9.35 Glasba, 10.00 Poročila, 10.05 Koncert, 11.05 Rojstna hiša (Martin Jevnikar), 11.30 Poročila, 11.35 Plošča, 12.00 Opera, 13.00 Poročila, 1.15 »Primorska poje«, 13.30 Melodije, 14.00 Novice, 14.10 Mladina, 14.20 Veliki izvajalci, 15.30 Poročila, 15.35 Mladi in glasba (Bogdan Kralj), 16.30 Otroški vrtljak (Marija Susič), 17.00 Poročila, 17.05 Skladatelji, 17.30 Glasbena panorama, 18.00 Poročila, 18.05 Kulturni dogodki, 18.20 Klasični album, 19.00 Poročila.

:: SOBOTA, 1. julija, ob: 7.00 Poročila, 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica, 8.00 Novice, 8.05 Prijateljsko, 9.00 Poročila, 9.05 Motivi, 9.30 Pregovori, 9.45 Glasba, 10.00 Poročila, 10.05 Koncert, 10.30 Kulturna rubrika, 11.30 Poročila, 11.35 Plošča, 12.00 Glasba po željah, 13.00 Poročila, 13.15 Ljudske pesmi, 13.35 Melodije, 14.00 Novice, 14.10 Mladina, 14.20 Gremo v kino, 15.00 Tekmujte s Petrom (Peter Cvelbar), 15.30 Poročila, 16.30 Svet okoli nas, 17.00 Poročila, 17.05 Mi in glasba, 17.30 Glasbena panorama, 18.00 Poročila, 18.05 »Trentarski lovec Spik in medved«, Radijska pripoved (Tone Penko), 18.45 Vera in naš čas, 18.00 Poročila.

Tito pesimist glede svetovnega položaja

V torek ob 11. uri dopoldne se je začel v novi zborovalni palači »Sava center« v Beogradu 11. kongres Zveze komunistov Jugoslavije; kot gostje se ga udeležujejo delegacije ali opazovalci nad sto tujih partij in socialističnih strank oziroma takih, ki simpatizirajo s socializmom, npr. enotne stranke v mnogih državah tretjega sveta. Delegacijo italijanske partije vodi Berlinguer.

Prvemu zasedanju kongresa je predsedoval Edvard Kardelj. Po enournih formalnostih je okrog poldneva spregovoril Josip Broz-Tito kot sekretar ZKJ. Približno eno uro je bral odlomke iz svojega dolgega, blizu 100 strani obsegajočega poročila o razdobju od zadnjega kongresa. Poročilo pa je bilo že prej tiskano razdeljeno vsem delegatom. Tito se je ustavljal zlasti ob dosežkih in uspehih, ki so bili doseženi v državi v duhu politike Zveze komunistov po zadnjem kongresu, zlasti v pogledu napredovanja in izpolnjevanja sistema samoupravljanja, in pri politiki neuvrščeniosti, ki jo vodita jugoslovanska partija in država. Pri tem je orisal tudi mednarodni položaj in ga razčlenil kot trenje med obema velikima blokoma, ki skušata potegniti neuvrščene vsak na svojo stran. Mednarodni položaj je orisal v dokaj temnih barvah in naglasil, da vodi taka blokovska politika k vedno večjemu oboroževanju in tako v nevarnost nove svetovne vojne.

Tuji tisk posveča kongresu precejšnjo pozornost, zlasti seveda italijanski, glede na to, da je Italija kot soseda živo zainteresirana na jugoslovanskem dogajanju. Skoro vsi večji italijanski dnevnikarji imajo na kongresu svoje posebne dopisnike. Značilni so naslovi, pod katerimi so poročali o Titovem poročilu na kongresu: »La Stampa«: »Tito naglašava avtonomijo« (Aplavzi za Berlinguerja); »La Repubblica«: »V Titovem testamentu bojazni za svetovni mir« (list ima v mislih, da je bil to morda zadnji Titov go-

vor v javnosti) »Il Giorno«: »Točno Titovo naročilo: med KP nobene vodilne partije«; »Il Giornale«: »Tito: politika pomirjenja je doživela neuspeh«; »L'Unità«: »Titovo poročilo o jugoslovanski poti«; »Il Gazzettino«: »Titov apel na ZDA in SZ za mir«; »Corriere della sera«: »Ponosen Titov testament: - Močna in kompaktna Jugoslavija« »Il Piccolo«: »Tito: svet tvega vojno«, itd.

Obširno piše o kongresu tudi drugi evropski tisk, Pariški »Le Monde« je začel objavljati v zvezi s kongresom celo serijo člankov o Jugoslaviji.

Trenutno kongres še traja in delo se razvija v posameznih komisijah. Zaključil se bo 24. t.m.

—o—

NEENOTNOST GLEDE AMERISKE POLITIKE DO SOVJETSKE ZVEZE

V torek zvečer je prišlo v Beli hiši do sestanka med predsednikom Carterjem in 80 člani kongresa. Sestanek je bil tajen in priredili so ga z namenom, da bi razpršili pomisleke nekaterih članov kongresa nasproti Carterjevi politiki do Sovjetske zveze. Prihaja namreč, kot pravijo govorice, do nasprotja med politiko, ki jo navdihuje Carterjev posebni svetovalec Brzezinski, in tisto, kot jo hočejo bolj popustljivi zunanji minister Vance in skupina kongresnikov. Ta nasprotstva so prišla do izraza posebno v zvezi z naraščajočim sovjetskim vplivom v Afriki in z ameriškimi reakcijami nanjo.

Po sestanku so nekateri kongresniki izjavili, da so nesporazume razpršili in da je bil sestanek pozitiven.

—o—

Argentinski predsednik Videla je sporočil nadškofu v La Plati Antonio Plazu, da bo vojaška vlada v kratkem izpustil 14 zaprtih peronističnih sindikalistov. S tem je odgovoril na škofovo vlogo, s katero se je zavzel za zaprte sindikaliste.

Minister Pedini sprejel dr. Draga Štoko

Ob priložnosti svojega obiska na tržaški univerzi je minister za javno šolstvo poslanec Mario Pedini 17. t.m. sprejel deželnega tajnika Slovenske skupnosti Draga Štoko, ki mu je izročil posebno spomenico o zahtevah Slovencev in njihovih organizacij v zvezi s strokovnim in tehničnim šolstvom za potrebe naše narodnostne skupnosti. Spomenica med drugim zahteva ustanovitev tehnično-industrijskega zavoda z dvema odsekom: a) za geometre in b) za elektrotehnične izvedence, kot zahtevamo Slovenci že od leta 1963.

Dalje je v spomenici vsebovana zahteva po avtonomni ureditvi obstoječe strokovne šole, ki je bila ustanovljena leta 1970 in kot vzporedna sekcija priključena italijanski strokovni šoli »Galvani« ter je še vedno brez samostojnega ravnateljstva in uprave. Če je bila pravno urejena avtonomija slovenskega strokovnega zavoda za trgovino v Gorici, ni razloga za zavlačevanje v zvezi z osamosvojitvijo omenjene slovenske strokovne šole v Trstu.

Končno spomenica, ki je bila izročena ministru Pediniju, ugotavlja, da je slovenska narodnostna skupnost že utrpela veliko škodo zaradi pomanjkanja ustreznih strokovnih šol v slovenskem jeziku. Zaradi tega poziva pristojne oblasti, da čimprej izpolnijo to vrzel v manjšinskem šolstvu v skladu s členom 33 italijanske ustave, in z zakonom št. 1012 iz leta 1961 (ki uzakonjuje obstoječe slovenske šole na Tržaškem in Goriškem), ki jamčita izobraževanje vseh državljanov s pomočjo šol vseh stopenj in vrst ter v njihovem materinem jeziku.

V nadaljevanju razgovora s prosvetnim ministrom je deželni tajnik SSk predložil enotno zahtevo Slovencev po ustanovitvi samostojnega šolskega okraja za slovenske šole v deželi.

Minister Pedini je deželnemu tajniku Štoki zagotovil svoje zanimanje za poglobitev vprašanja in mu obenem obljubil čimprejšnji odgovor.

Več gospodarske podjetnosti!

Tisti, ki se bodo kdaj v prihodnosti ukvarjali z zgodovino tržaškega slovenstva v današnjem in vsem povojnem obdobju, bodo nedvomno zapisali obilo pohvalnih besed o prizadevanjih in tudi uspehih tržaških Slovencev na kulturnem, šolskem in publicističnem področju v tem času, čudili pa se bodo istočasni neučinkovitosti na gospodarskem področju. Navadno gresta kulturni in gospodarski napredek vstric in drug drugega spodbujata, pri nas pa kultura sama pustolovi naprej in se zaman ozira za kako gospodarsko oporo, kajti gospodarstvo je daleč zaostalo.

Izjava

Glede na to, da so nekateri slovenski kulturniki imeli za potrebno, da se njihova imena pojavijo na kandidatnih listah strank, na katerih politiko ne morejo vplivati, podpisniki te izjave sporočamo slovenski javnosti, da bomo 25. in 26. junija oddali svoj glas SLOVENSKI SKUPNOSTI.

Edino slovensko politično stranko v Italiji bomo podprli zato, ker nam samo ona omogoča, da se sploh javimo svetu s svojo več kot tisočletno identiteto in prisotnostjo.

Za SLOVENSKO SKUPNOST se nadalje odločamo zato, ker slovenski izobraženec ne sme izdati homogenosti narodne skupnosti, ne sme razveljaviti vere svojih prednikov, pa tudi ne odvzeti pravice prihodnjim rodovom, da v svetu prihodnosti najdejo častno in spoštljivo ohranjene brazde za nove slovenske setve in žetve.

Naša opredelitev pa je lahka tudi zato, ker SLOVENSKA SKUPNOST združuje ljudi različnih svetovnih nazorov, ki verujejo v pluralistično družbo in v demokratične ideale.

Zato smo prepričani, da bodo slovenski ljudje ostali strnjeni v SLOVENSKI SKUPNOSTI, saj nam je to edino jamstvo, da bomo zavedeni in živ osebki!

Gorica,

Trst, 21.6.1978

Andrej Košič, Milan Lipovec, Boris Pahor, Zora Piščanc, Alojz Rebula, Ljubka Šorli - Bratuž, Zora Tavčar-Rebula.

O tem dokaj čudnem razmaku med kulturnim in gospodarskim napredkom tržaškega slovenstva smo v našem listu že večkrat pisali, čeprav vedno le bolj mimogrede in bolj s kulturnega kot gospodarskega stališča, kajti lažje je najti kulturne delavce, ki to opažajo in ugotavljajo, kakor pa gospodarstvenike, ki bi nam lahko pojasnili zaostajanje gospodarstva ali bolje rečeno njegovo omrtvičenost. Vzroki so nedvomno tudi gospodarsko - finančne narave, zlasti pomanjkanje začetnih kapitalov in previsoka obresna mera, a vendar menimo, da igrajo vzroki psihične narave še važnejšo vlogo. Predvsem je znano, da smo Slovenci veliki individualisti in zato nimamo veliko smisla in čuta za medsebojno sodelovanje na gospodarskem področju, kar bi moralo priti do izraza v ustanavljanju delniških družb, zadrug in podobno. Kar lahko stori vsak sam, pač stori, odpre npr. trgovino ali kako delavnico ali bar, da bi se domenili in s skupnimi močmi, znanjem in sredstvi ustanovili kako večje podjetje, bodisi trgovsko bodisi kako drugo, npr. v pomorstvu, turizmu, stanovanjskih gradnjah, bančništvu, prevozih, industriji, za to se ne moremo odločiti ali tega morda niti nismo psihično sposobni.

Manjka nam zaupanja vase, pa tudi razgledanosti v mednarodnem gospodarskem življenju. Ljudje, ki so se kakorkoli v gospodarstvu že priklopili kam naprej (a mnogokrat so imeli samo srečo ali so podjetje poddedovali), so preveč kramarsko-malenkostnega duha in preveč egoistično usmerjeni, da bi bili pripravljene z nasvetom ali dejanjem pomagati tudi drugim. Bojazljivo se tresejo za svoje nakopičene denarje in jih rajši zaupajo kaki tuji banki, kakor da bi jih vsaj del uporabili za kako novo podjetnost ali pomagali s pravočasnim posojilom komu drugemu naprej. V tem pa je gospodarska moč mnogih drugih narodnostnih skupin.

Pri nas je tudi prevelik prepad med intelektualci in ljudmi, ki se ukvarjajo z gospodarstvom. Ti zadnji navadno nimajo kakega širšega kulturnega obzorja in zato radi podcenjujejo kulturo ter gledajo na kulturne delavce zviška kot na »nemaniče«. Toda glavni impulz v vseh gospodarstvih prihaja prav iz znanja, ki ga posreduje kultura, in to nam dokazuje tudi slovenska zgodovina. Ustanovitelji slovenskega hranilništva in posojilništva, zadružništva, ustanovitelji podjetij, npr. tiskarn, graditelji velikih zadružnih palač itd. so bili vedno izobraženci, ne poklicni gospodarstveniki, in predvsem podjetni in daljnovidni duhovniki, ki so hoteli

(Dalje na 7. strani)

Ureditev problema tuje delovne sile v Švici

Švicarska zvezna vlada je odobrila osnutek novega zakona o tujcih in poslanico, ki jo bo v zvezi s tem poslala zveznima zbornicama. Novi zakon naj bi nadomestil dosedanj zakon o bivanju in rezidenci tujcev, ki je v veljavi že od 26. marca 1931.

V uradnem obvestilu je rečeno, da hočejo z novim zakonom prilagoditi sedanje pravo o tujcih v Švici težnjam, ki prevladujejo zdaj tako v švicarskem kot mednarodnem življenju v tem pogledu. Zakon naj bi ustvaril pravno osnovo za politiko glede tujcev, določil njihov pravni položaj in možnosti za njihovo vključevanje ter jim zagotovil pravno zaščito, katero potrebujejo.

Zakonski osnutek, ki ga je podvrgla švicarska vlada v maju 1976 posvetovalnemu postopku, so številne organizacije in poseb-

ne organizacije tujih delavcev (v velikanski večini Italijanov), ki delajo v Švici, že ostro kritizirale. V njem je namreč potrjena veljavnost statusa sezonskih delavcev v Švici. Toda strokovnjaki zvezne vlade pravijo, da če bi odpravili to določilo zakona, bi to neizogibno povzročilo povečanje števila tujih delavcev, ki bi dobili pravico do stalne naselitve oziroma bivanja v Švici, kar bi pripeljalo do preplavljenja Švice s prebivavstvom tujega izvora in onemogočilo ukrepe proti prenatrpanemu večanju prebivavstva.

V Švici dela približno 900.000 tujih delavcev in Švica ima tako sorazmerno s številom prebivavstva največ tujih delavcev med vsemi industrijsko razvitimi državami v Evropi. Toliko število tujcev, zlasti Italijanov, pa povzroča v delu švicarske javnosti odpor in strah pred »potujčenjem« Švice, zlasti v primeru, da bi tujci ostali v Švici in dobili končno švicarsko državljanstvo. To bi v veliki meri spremenilo etnični in rasni sestav prebivavstva ter njegove kulturne tradicije. Vendar trdijo podjetniki, da ne morejo shajati brez tujih delavcev. Novi švicarski zakon skuša upoštevati tako strah v javnosti kot potrebe podjetnikov. Vsekakor bo novi zakon utrdil možnost švicarskih oblast, da se znebijo nezaželenih tujih delavcev in omejijo število tujcev ter ohranijo tako kontrolo nad gibanjem tuje delovne sile v državi.

—o—

Po računih zavoda ISTAT, ki pa niso še dokončni, je bilo izgubljenih v Italiji v prvem štirimesečju zaradi delovnih sporov 21 milijonov 514 tisoč delovnih ur. V istem obdobju lani je bilo izgubljenih zaradi stavk in drugih protestov 36 milijonov 536 tisoč delovnih ur.

Teško slovo od »mundiala«

V nedeljo se bo s finalno tekmo med Hollandijo in Argentino končalo svetovno nogometno prvenstvo v Argentini. V soboto pa se bosta pomerili za tretje mesto Italija in Brazilija. Potem pa bo konec dolgega športnega praznika, po katerem nam bo nekaj časa hud dolgčas, saj smo se že kar navadili na užitek, da smo videli vsakih par dni sijajne tekme med najboljšimi moštvami sveta. Šport je lep tudi zato, ker je najpristnejša predstava. V njem skoraj ni možna hlimba ali inscenacija, vsaj ne na nogometnih igriščih ob takih priložnostih.

Italija je prišla mnogo dalj, kot je v začetku upala, vendar so upi z vsako tekmo rasli in tako je končno kar nekoliko razočar-

rana — zlasti pa italijanska javnost — da se bo borila »samo« za tretje mesto. Pred meseci so bili Italijani srečni, da si je njihova reprezentanca sploh priborila udeležbo na »mundialu«. Sicer pa volja po zmagi nujno spada k športu. V finalnem delu bi bili seveda rajši videli kako Škotsko ali Švedsko namesto kakega Peruja, a žoga je pač okrogla. Pogosto zmaga tisti, ki ima več sreče, čeprav sta tudi srčnost in atletska pripravljenost zelo važni.

—o—

Danes, v četrtek, je na tržaškem velesjmu »dan Jugoslavije«. Dopoldne je bila tiskovna konferenca jugoslovanskih predstavnikov.

Zelo uspelo srečanje žensk Slovenske skupnosti v Jamljah

V soboto, 17. junija, je bil v Jamljah deželni shod žensk SSK, ki sta ga organizirali tržaška in goriška sekcija za ženska vprašanja, ki delujeta v okviru Slovenske skupnosti. Kljub izredno slabemu vremenu se je zbralo veliko število kandidat, podpornic in somišljenk. V uvodnem govoru je goriška predstavica sekcije Marija Ferletič podčrtala veliko vlogo in nalogo, ki jo imajo ženske v SSK, bodisi da se aktivno udeležujejo v stranki, bodisi da prepuščajo to vlogo svojim možem in si rajši nalagajo večje naloge v družini.

Matejka Peterlin - Maver je v pozdravu tržaške sekcije za ženska vprašanja opozorila, kako so se ženske emancipirano vključevale v SSK in delovale v njej že vse od ustanovitve stranke, tudi ko je bilo politično delo za ženske še precej nenavadna stvar. K temu jih je silila predvsem njihova globoka narodna zavest.

Po ogledu filma z mladinskega kongresa Slovenske skupnosti je spregovoril deželni tajnik stranke SSK dr. Drago Štoka. Podčrtal je pomen, ki so ga imele ženske do sedaj v stranki, in opozoril, da bo v novi zakonodajni dobi treba zavzeti stališče do veliko zakonov, ki od blizu zadevajo žensko in družino, tako v deželnem kot v občinskem in v rajonskih svetih. Komisija za ženska vprašanja bo s preučevanjem teh zakonskih osnutkov in z zavzemanjem lastnih stališč v zvezi z žensko in družinsko problematiko imela veliko dela.

Osrednji govor večera je imela prof. Zora Tavčar Rebula. Izvirno in antikoncepcionalno se je lotila problema o vključevanju ženske v sodobno družbo. Opozorila je, kako izredno zahteven je do ženske sodoben čas. Danes se njeno delo ne omeji samo na delo med štirimi stenami doma, ampak se mora vključiti tudi v zunanji svet, bodisi s poklicnim delom, bodisi s širjenjem svojih zanimanj in izobrazbe. Prof. Tavčar-Rebula je nakazala vse možnosti, ki se danes ženski odpirajo, da se vključi v dogajanje izven doma. Pripomnila pa je, kako je cena

za tako emancipacijo zelo velika, ker moški partnerji še niso dovolj pripravljeni pomagati ženski na tej njeni poti. A tudi če se ženska zaradi velike družine, slabega zdravja ali drugih ovir uveljavlja samo v družini, je njeno delo neprecenljivo, in nikakor ne smemo gledati nanj kot na manjvreden izraz ženskega dela.

Večer se je nadaljeval v sproščeni in živahni razpravi. Vse udeleženke srečanja so si bile edine, da je treba s takimi študijskimi debatnimi večeri nadaljevati.

Zaključek sezone Društva slovenskih izobražencev v Trstu

V Društvu slovenskih izobražencev s sedežem v ulici Donizetti 3 so v ponedeljek zvečer zaključili letošnjo sezono predavanj.

V dvorani Slovenske prosvete v ulici Donizetti se sicer ob tej priložnosti ni zbralo toliko ljudi kot ob kakih zanimivih in aktualnih predavanjih, kot je bil npr. obisk s predavanjem novega tržaškega škofa Bellomija, toda med navzočimi so bile ugledne osebnosti. Tako pisatelja Boris Pahor in Alojz Rebula, pesnik Aleksij Markuža, prof. Martin Jevnikar, dr. Drago Štoka in drugi.

Predsednik Društva slovenskih izobražencev Sergij Pahor je najprej v strnjeni obliki podal obračun delovanja v letošnji sezoni. Društvo je priredilo 33 kulturnih večerov s predavanji, ki so obravnavala poleg kulturnih tudi nacionalne, socialne in splošno zanimive probleme.

Obisk je bil kar lep, vendar bi bil lahko tudi še boljši. Sergij Pahor je apeliral na slovenske izobražence, naj bi v novi sezoni čim bolj obiskovali kulturne večere društva, kajti s tem bi se ne le vključili v kulturno dogajanje, ampak bi tudi poživili družabnost, ki nam je potrebna. Poleg kulturnega prizadevanja je namreč važna tudi družabnost, ki vzpostavlja tesnejše in prijaznejše stike med ljudmi.

Društvo je priredilo tudi tri zilete, ki bi jih lahko imenovali kulturne, ker so bili vedno v

O LETOŠNJI »DRAGI«

Predsednik Društva slovenskih izobražencev v Trstu, Sergij Pahor, je na zaključnem kulturnem večeru v ponedeljek zvečer v svojem pregledu letošnje kulturne sezone društva tudi povedal, da bodo v kratkem razposlali obvestila o letošnjih kulturnih dnevih v »Dragi«. Ti tradicionalni kulturni dnevi so bili sicer prenešeni pred dvema letoma iz Drage pri Bazovici na Opotako značilno in tradicionalno, da se jih — utako značilno in tradicionalno, da se jim — upravičeno — drži še naprej.

Sergij Pahor je rekel, da bodo obvestila vsebovala teme, o katerih se bo letos razpravljalo na »Dragi«, ki bo kot vedno prvo soboto in nedeljo v septembru, pa tudi že imena predavateljev.

zvezi s kakim kulturno zanimivim krajem ali spomenikom. Zadnji izlet se je usmeril npr. v Kostanjevico na Dolenjskem. To je, kot znano, staro slovensko kulturno mesto z nekdanj znamenitim samostanom.

Marjan Jevnikar je nato predvajal dva svoja dokumentarna filma, ki sta vzbudila aplavz. Prvi je prikazal kongres mladine Slovenske skupnosti v Gorici. Drugi, pod naslovom »Belo in rdeče«, pa je bil poln ironije in duhovite igre barv v rdeče-beli variaciji, tudi v političnem smislu. Ubran je bil namreč na temo sindikalnih obhodov po mestu in cerkvenih procesij z vihtenjem zastav in bander. Gledavci so se tako malo namuznili, slišati pa je bilo tudi kak godrnjav protest od tistih, ki jemljejo vse stvari morda malo preveč resno in pozabljajo pri tem na humor, s katerim je vse lažje in bolj vedro.

Večer se je končal v živahnih pomenkih in v resničnem družabnem ozračju ob vinski kapljici in okusnem prigrizku. Marsikaj tistega, kar je bilo tam izrečeno, bo morda imelo kak odmev tudi v kulturnem dogajanju.

—O—

PRISRČNA VOŠČILA

V župni cerkvi Sv. Vincenca v Trstu sta se 10. junija poročila Andrej Persinger in Nivea Carli. Vso srečo jima želijo prijatelji in znanci z Opčin.

Voščilom se pridružuje Novi list.

—O—

Cel ta mesec je prirejena v občinski galeriji v palači Costanzi antološka razstava starega tržaškega slikarja Giannija Brumattija, odličnega krajinarja Krasa, Istre in morja. Ob tej priložnosti je izšel tudi obsežen katalog z uvodno študijo Sergia Molesija.

Iz neke ankete, ki sta jo izvedla ameriška profesorica Suzanne Steinmetz in publicist Roger Langley ter jo nedavno objavila v knjigi, je razvidno, da je dvanajst milijonov zakonskih mož v Združenih državah večkrat tepenih od svojih žen.

Komunistična poslanska skupina je predložila zakonski načrt za zaščito furlanskega jezika in kulture. V predstavitvi, ki jo je objavila agencija ANSA, je rečeno, da ta pobuda sodi v niz ukrepov za zaščito vseh jezikovnih skupin v Italiji.

Ne smeli bi pozabiti na Andreja Čoka in Stankota Vuka

Zadnja leta je bilo poimenovanih lepo število šol na Tržaškem po pomembnih osebnostih naše literature in kulturne zgodovine. Zadnje tako poimenovanje je bilo pred par tedni v Nabrežini, kjer so krstili šolo po Virgilu Ščeku, in prihodnje bo v kratkem na Opčinah, kjer jo bodo krstili po Francetu Bevku.

Dobro bi bilo, če bi se spomnili kje, ko razglabljajo, po kom bi poimenovali svojo šolo, tudi na dva zaslužna kulturna delavca, ki sta ostala doslej iz bogvekakšnih razlogov ali pa čisto slučajno prezrta. Prvi je zaslužni šolnik Andrej Čok, nekdanji zaslužni ravnatelj Ciril-Metodove šole v Trstu in javni delavec. Umrli je med vojno v ječi v S. Giminianu obsojen na 30 let ječe zaradi svojega sodelovanja v protifašističnem

odporu. Zaslužil si je, da bi nosila kaka šola njegovo ime. Drugi pa je pesnik in pisatelj Stanko Vuk, eden najbolj nadarjenih mladih literatov iz predvojne generacije. Pred leti sta pripravila Lino Legiša in Milko Matičetov knjigo njegovih izbranih pesmi in proze ter pisem — knjigo, ki je vzbudila pozornost, a še vedno manjšo, kot bi zaslužila. Vuk in njegova žena Danica roj. Tomažič, sestra Pinka Tomažiča, sta bila ubita 10. marca 1944 v svojem stanovanju na Rossettijevi cesti v Trstu, tik preden je hotel Vuk k partizanom v hribe na Goriško. Nedvomno so morilci, ki so ostali do danes neodkriti, vedeli za ta njegov namen in so ga zato likvidirali. Njegov idealni duh pa živi med nami naprej v svojem delu. Tudi on bi zaslužil, da bi nosila kaka naša šola njegovo ime.

Važen dokument slovenske konzulte v Gorici

Pred dnevi je Konzulta za slovenska vprašanja v občini Gorica izdelala važen dokument, v katerem so nakazana stališča in pripombe k reviziji splošnega regulacijskega načrta goriške občine. Dokument predstavlja važen doprinos slovenske narodne skupnosti k reševanju skupnih problemov, ki jih vsebuje revizija urbanističnega načrta. Predsednik Konzulte Edmund Košuta je poslal dokumentacijo vsem političnim silam ki so zastopane v goriškem občinskem svetu, občinski upravi, članom posvetovalne komisije za revizijo, predsednikom rajonskih svetov, načrtovalcu inž. Costi in časopisom. S tem je Konzulta izvršila eno izmed svojih glavnih nalog, ki je prav ta, da javnost informira o stališčih in o sklepih, ki jih Konzulta za slovenska vprašanja v Gorici spre-

jema v zvezi z vprašanji, ki zadevajo slovensko narodno skupnost.

V uvodu dokumenta se najprej ugotavlja, da občinska uprava ni bila občutljiva do rešitev, ki jih je nakazala Konzulta in da ni smatrala za umestno katerokoli posvetovanje z manjšinsko konzulto. Ta pomanjkljivost si člani Konzulte razlagajo kot očiten znak neobčutljivosti občinske uprave za probleme in koristi slovenskega prebivalstva. Konzulta za slovenska vprašanja je že predhodno posredovala občinski upravi dokument na podlagi raziskovalne analize, iz katere je razvidno, da so posegi zlasti na štrandškem področju škodljivi za našo skupnost, ker prostorsko načrtovanje ne upošteva družbenega, gospodarskega in etničnega značaja tu živeče slovenske manjšine. Tu naj omenimo gradnjo tovarnega postajališča in nekaterih drugih struktur, ki krepko težijo za uničevanjem slovenske zemlje in obenem tudi tiste kmetijske dejavnosti, ki je za samo mesto življenjskega pomena.

V zvezi z revizijo splošnega regulacijskega načrta Konzulta izhaja iz prepričanja, da ta revizija ne sme prinesiti še hujše škode našemu prebivavstvu in da je treba nujno upoštevati etnične, kulturne in gospodarske značilnosti slovenske narodne skupnosti.

Na podlagi teh ugotovitev Konzulta za slovenska vprašanja zahteva, naj se določi lokacija za slovenski šolski center v južnem delu mesta in naj se zagotovi, da bodo v najkrajšem času dokončana dela za šole v ul.

Campi. Posebno pažnjo je treba posvetiti tudi razvoju kmetijske proizvodnje in se pri tem izogniti vsem neutemeljenim posegom, ki imajo namen spreminjati namembnost uporabe določenih površin. Potrebno je postopno usmerjati in podkrepiti naravni proces urbanizacije v slovenskih naseljih, tako da bodo zazidljive površine odgovarjale značilnostim omenjenih območij in zadoštvale potrebam domačega prebivalstva. Konzulta obenem zahteva, da morajo posegi v zvezi z gradnjo ljudskih stanovanj dobiti politično jamstvo, da bodo zemljišča dodeljena izključno zadrugam domačinov, da ne bomo ponovno priča raznarodovalnemu pritisku, ki se izvaja že vsa povojna leta. Nadalje se predlaga preložitev sedanje industrijske cone onkraj državne ceste št. 56 z namenom, da se zopet doseže primerno oddaljevanje produkcijskih enot od stanovanjskega področja. Tudi cestne povezave in prometne obremenitve naj se načrtujejo bolj racionalno.

Ko ob zaključku čestitamo Konzulti za izdelavo podrobne analize in za nakazane rešitve v zvezi z revizijo splošnega regulacijskega načrta, izražamo željo, da bi ta dokument bil deležen največje pozornosti in da bi ga politične sile ustrezno upoštevale, ko se bodo sprejemale odločitve za bodoči razvoj našega mesta.

POKRAJINSKE VOLITVE V GORICI KANDIDATI SSK

FERLETIČ MARIJA, uradnica - Zagraj-Ronke

VALENTINČIČ EMIL, uradnik - Gorica
CORSI HADRIJAN, trgovec - Gorica
KORŠIČ MARILKA

por. ČOTAR, farmacevtka - Gorica
SIRK ILEANA, visokošolka - Gorica
KLANJŠČEK NIKOLAJ profesor - Gorica
TABAJ BOŽIDAR, uslužbenec - Gorica
PODVERŠIČ Franc, gostilničar - Gorica
DI BATTISTA ROMAN, sindikalist - Gradišče - Krmin

ČERNIC BENJAMIN, uslužbenec - Ronke
SOBAN MARIJ, trgovec - Tržič
FERFOLJA EVGEN, delavec - Tržič
VIŽINTIN MARIO, delavec - Tržič
PAULIN DAMJAN, agronom - Tržič
PRINCIČ OSKAR, gostilničar - Tržič
GERGOLET MAKŠ, uradnik - Škocjan
LAVRENCIČ ROMAN, delavec - Škocjan
KOMJANC ELIZABETA, uradnica - Gradež
MUŽIČ ALOJZ, kmetovalec - Gradež
KOMJANC ALEŠ, kmetovalec - Romans
KEBER STANKO, kmetovalec - Krmin
KLANJŠČEK STANISLAV, župan - Števerjan

Volilni shodi Slovenske skupnosti v tolmeškem okrožju

V nedeljo je imela Slovenska skupnost srečanje s slovenskimi volilci v tolmeškem okrožju. V Režiji so kandidati razdelili med rojake letake s proglasom v rezijanskem narječju, tako da so ljudje mogli поблиže spoznati strankin program v domači govorici, saj jim je slovenski pouk še vedno nedostopen zaradi zadržanja oblasti.

Dopoldne sta bila dobro obiskana shoda v Ukvah in v Rajblju. Kot govornik je na-

stipil dr. Rafko Dolhar, ki je prvi na listi SSK za deželne volitve v tolmeškem okrožju.

V svojem posegu je Dolhar poudaril polnopravno prisotnost slovenske stranke na najbolj severnem predelu slovenskega manjšinskega področja v Italiji. V obdobju po Osimu, je dejal, se morajo slovenske pravice uveljaviti povsod in v enaki meri, tako v tržaški kot v goriški ter posebtj videmski pokrajini. Ta zahteva je stara desetletja, z njo pa se vedno glasneje in enotneje oglašajo tudi sami Benečani in Kanalski Slovenci, ki so to pričali tudi na nedavni manjšinski konferenci v Vidmu. Njihov kulturni preporod jasno kaže njihovo voljo do življenja. V Ukvah in Žabnicah je pri tem najbolj razveseljivo znamenje prostovoljni pouk v slovensščini v pošolskih urah. Dr. Dolhar je pri tem poudaril zahtevo, da se v novi šoli dobi enakopravno mesto tudi za slovensščino, ne glede na krivično podtikanje slovenski manjšini, da je proti mirnemu sožitju med narodi, ki prihajajo z velikonemške strani.

Predstavniki Slovenske skupnosti je končno poudaril, kako mora Slovenska skupnost doseči pomembno afirmacijo na volitvah tudi v videmski pokrajini, saj bo to jasen znak, da je manjšina od Milj do Trbiža res enotna v svojih zahtevah in da je njena zahteva po enakopravnem traktiranju, ne glede na pokrajine, tudi politično trdno utemeljena.

Stiki med Gorico in Novo Gorico

V petek, 18. junija, je bilo v Novi Gorici srečanje med delegacijama Gorice in Nove Gorice, ki sta ju vodili goriški župan Pasquale De Simone in predsednik Skupščine občine Nova Gorica Jože Šušmelj. Sestanek je imel namen preveriti opravljeno delo mešanih komisij in preučiti možnosti za še večje sodelovanje med občinama.

Uvodoma sta delegaciji ugotovili, da je prišlo do medsebojnega sodelovanja že pred podpisom osimskih sporazumov in da so prav ti sporazumi potrdili izbiro obeh Goric. Delegaciji sta poročali o opravljenem delu in ugotovili, da je bilo to delo zelo obširno; govor je bil o mejnih prehodih, o obmejnem postajališču, o usklajevanju urbanističnih načrtov obeh mest, o cestni povezavi Nova Gorica - Goriška Brda in še o kulturnih in

športnih stikih med Gorico in Novo Gorico. Izražena je bila tudi želja, da bi v prihodnosti prirejali izlete za dijake z ogledom muzejev in zgodovinskih zanimivosti v Sloveniji in v naši deželi.

Predsednik občinske Skupščine Nova Gorica Jože Šušmelj je v svojem zaključnem posegu poudaril tudi važno vlogo, ki jo ima slovenska narodna skupnost v Gorici, ki je veliko pripomogla, da so se odnosi med občinama uredili in izboljšali. Bila je nakazana tudi potreba po ustanovitvi posebne komisije za časnikarje in želja, da bi vsaj občasno izdajali dvojezični bilten.

Po uradnem delu obiska so si gostje ogledali novo osnovno šolo »Kozara« in Dom upokojencev v Novi Gorici ter tovarno pohištva »Meblo« v Kronberku.

Lojze Šuštar o vesti, svobodi in etiki

V novi, junijski številki »Nove Mladike« objavljiva Lojze Šuštar zelo zanimiv in aktualen članek o človekovi vesti pod naslovom »Je človek v vesti svoboden?« in pravi med drugim: »Brez svobode ni pravega človeškega in nobenega naravnega življenja. V svobodi se najbolj razodeva dostojanstvo človeške osebe. Za naravno odločanje pa je svoboda osnovna podlaga. Kar se zgodi po naravni nujnosti ali pod zunanjim ali notranjim pritiskom, za etično vrednotenje ne pride v poštev. Svoboda, o kateri je tu govor, je človeška ali psihološka svoboda, to je zmožnost, da se človek na podlagi lastnega spoznanja in presojanja more sam odločati od znotraj, iz samega sebe. Imenujemo jo tudi svobodo izbiranja. Ali sme človek tudi na etičnem področju izbirati? Ali sme storiti, kar hoče, kar se mu ravno ljubi? Ali sme odločati samovoljno, po lastni glavi, brez ozira na vse drugo?«

Avtor seveda zavrača etično samovoljnost posameznika in isto velja tudi za etiko raznih skupnosti. »Kar človeka torej v vesti veže, je resnica in pravne norme, ki izvirajo iz resnice. Človek ima pravico in dolžnost iskati in spoznati resnico. Le na podlagi čim popolnejšega spoznanja resnice se more človek v vesti svobodno odločati. Vsako drugo vplivanje na vest, vsako prikrivanje ali kratenje resnice nasprotuje dostojanstvu človeka kot osebe. V tem smislu moremo in moramo govoriti o svobodi vesti. To pomeni najprej, da nihče ne sme človeka ovirati pri iskanju in spoznavanju resnice. »Resnica pa ljudi ne sili k priznanju drugače kot z močjo resnice same, ki blago in hkrati krepko prodira v duhove«, pravi drugi vaticanski koncil. Svoboda vesti pomeni prostost od vsakega siljenja v družbi, tako od strani posameznika kakor tudi od strani družbene skupnosti in katere koli oblasti. Svoboda vesti pa pomeni dalje, da sme človek, kolikor je resnico spoznal in se zanjo svobodno odločil, po svojem prepričanju tudi ravnati in živeti. Samo notranja svoboda v mislih in željah, predstavah in načrtih ne zadošča. Človeku mora biti dana tudi svoboda zunanjega udejstvovanja.«

Že iz tega odlomka je dobro razvidna aktualnost in globina Šuštarjevega razmišljanja o vesti in svobodi. Tako mesec za mesecem v svoji seriji uvodnikov v »Novi Mladiki« obravnava najvažnejše etične in moralne probleme sodobnega in predvsem seveda slovenskega človeka. Želeti je, da bi ti njegovi uvodniki kar najbolj odmevali v slovenskem svetu. »Nova Mladika« je dragocena že samo zaradi njih.

Seveda pa prinaša tudi junijska številka še marsikaj drugega zanimivega in aktualnega tako npr. pismo, ki ga piše oče hčerki na taborjenju, ko se znajde v slabi družbi, članek o verskem pouku, ki ga je napisal Jesen Viherčan, članek o snahah, pa tudi članek o taščah in babicah, članki, namenjeni zakoncem in sploh družinam, razmišljanje o evangeliju, članki o samskih ljudeh, o molitvi, o smislu življenja, o ženskih imenih itd. Pomisleke ima človek le ob članku Jurija Zalokarja »O trpljenju«, v katerem najdemo poleg popolnoma sprejemljivih misli in stališč tudi taka, s katerimi se ne moremo strinjati.

Zapleten položaj na Bližnjem vzhodu

Položaj na Bližnjem vzhodu postaja vse bolj zapleten.

S postojank krščanskih maronitskih čet v Južnem Libanonu so začeli v sredo zjutraj streljati z brzostrelkami in možnarji na norveške oddelke mirovne sile Združenih narodov, nastanjene v kraju Hasbaya. Norvežani niso odgovorili na streljanje. Po poročilih, ki so prispela v Beirut, so začeli maroniti streljati potem, ko so opozorili modre čelade, naj se oddaljijo s svojih postojank.

Po pisanju nekega beirutskega dnevnika v francoskem jeziku so Združene države posredovale pri izraelski vladi, naj bi prepričala libanonske krščanske maronitske sile, da bi pokazale večjo pripravljenost za sodelovanje z modrimi čeladami Združenih narodov. Vendar pa ta pobuda ni imela uspeha, ker se »Izrael ne mara mešati v libanonske notranje zadeve«, kot je izjavila izraelska vlada. Toda v Beirutu so razkrili, da so dopustile izraelske čete maronitskim četam, ne pa oddelkom Združenih narodov, da so zasedle njihove postojanke, ko so se umaknile iz južnega Libanona.

Libanonska vlada baje upa, da bo lahko kmalu razvozlala zapleteni položaj na jugu, ko bo poslala tja oddelke svoje obnovljene državne vojske. Poročajo tudi, da poslušajo zdaj sloviti major Haddad in njegovih 600 vojakov osrednjo vlado in so prelomili s kakimi tisoč krščanskimi milicniki, ki onemogočajo modrim čeladam, da bi zasedle mejo proti Izraelu.

Poročajo pa tudi, da je vrhovni voditelj krščanske libanonske fronte, bivši predsednik republike Camille Chamoun, zahteval odstop vlade Selima Hossa, češ da ni sposoben skrbeti za red in varnost v državi. Svet libanonskih katoliških patriarhov in škofov pa je v torek zahteval od predsedni-

ka republike Sarkisa, naj zagotovi varnost na severu države.

Medtem poročajo iz Iraka o novih nasprotjih, ki se pojavljajo med tamkajšnjimi pristaši Palestinske osvobodilne fronte in iraško vlado stranke Bass. Libanonska tiskovna agencija pa javlja, da iraške oblasti s silo preseljujejo kurdsko prebivalstvo v bližini meje s Perzijo v notranjost Iraka. Preseliti hočejo za zdaj 30.000 Kurdov, da bi tako presekali zveze med Kurdi v Perziji in Iraku, ter ovirali premike kurdskih upornikov, ki nastopajo v gorovju na tromeji med Irakom, Perzijo in Turčijo ter jim onemogočili preskrbo. Preseljevanje kurdskega prebivalstva se dogaja baje po sporazumu med iraško in perzijsko vlado na osnovi sporazuma iz leta 1975, s katerim se je Perzija obvezala, da ne bo več podpirala kurdskih upornikov v Iraku.

K temu je dodati novo kompliciranje odnosov med Izraelom in Egiptom, kjer se Sadatova mirovna pobuda izgublja v pesku Beginove nepopustljivosti, otročje nepremišljeno in zato pretirano optimistično posredovanje Združenih držav, ki ne upošteva objektivnih težav in psihologije ter se zato redno končuje z razočaranji, zakulisno rovarjenje Sovjetske zveze ter zaslepljeni terorizem palestinskih fedainov, ki peha nesrečne Palestine v katastrofo zaradi trdih izraelskih sankcij, prej ali slej pa lahko povzroči tudi novo vojno med Izraelom in arabskimi državami, in končno še medsebojne boje dveh kurdskih gverilskih vojsk, od katerih podpirajo eno (Barzanijevo) baje Iranci in Združene države, drugo (Talabanijevo) pa Sirija in Sovjetska zveza, in ki se tolčeta v gorovju v vzhodni Turčiji, pa se nam razodene zapletenost današnjega položaja na Bližnjem vzhodu v dokaj jasni luči.

Iz programa Slovenske skupnosti za goriško pokrajino

V sklopu pristojnosti goriške pokrajine bo SSK zahtevala:

- pristojen urad in odbornišтво za manjšinska vprašanja;
- spremembo pravilnika za osebe, ki naj upošteva tudi zahtevo prisotnosti slovenskih uslužbencev in dvojezičnega poslovanja;
- slovensko zastopstvo v vseh javnih ustanovah in v gospodarskih, socialnih, kulturnih in mednarodnih komisijah;
- ovrednotenje slovenskega kulturnega prostora in slovenske prisotnosti v goriški pokrajini;
- izpopolnitev dvojezičnih smerokazov v občinah, kjer živijo Slovenci.

Na gospodarskem področju bo SSK v pokrajinskem svetu zagovarjala:

- realne potrebe v naši pokrajini in deželi nasploh z ozirom na izseljevanje domačega človeka, ki ima tudi pravico, da dobi delovno mesto v svojem kraju;

- industrija naj se razvija v industrijskih kompenzorijih in ne v smislu kampanilizma in raznarodovalne ter protiekološke politike;
- obrtnikom in malim industrijskim podjetnikom naj bodo zagotovljene podpore za modernizacijo in opremo proizvodnih sredstev;
- ustrezne podpore za spremembo gospodarske dejavnosti že razlaščenih kmetov in podjetij;
- odpravo razlaščenj slovenske zemlje, modernizacijo kmetijskih podjetij, pospeševanje specializiranega kmetijstva, ovrednotenje tipičnih pridelkov tudi v zadružni obliki;
- ustrezne pobude za pospeševanje turizma v naši pokrajini, ocrednotenje naravnih značilnosti, poklicno usposabljanje na tem področju, primerno podporo gostinskim obratom, preosnovo turističnih ustanov, prizadevanje za primerne ukrepe proti onesnaženju narave in poškodovanju gozdov;
- pospeševanje obmejne trgovinske izmenjave;
- prosta cona naj prinaša korist vsemu prebivalstvu. Goriški sklad (Fondo Gorizia) pa naj se uporabi predvsem za omilitve škode, ki so jo razlaščenji utrpeli za splošne javne koristi.

PODPRIMO SLOVENSKO SKUPNOST!

(nadaljevanje s 1. strani)

volivci in volivke v tržaški občini podprli kandidatno listo Slovenske skupnosti in dali preferenčni glas njenemu nositelju prof. Alešu Lokarju.

V tržaški občini so tokrat prvič na sporedu tudi volitve v rajonske sosvete, ki so v zadnjih letih že bili in bodo v prihodnji madatni dobi še bolj izrazito sredstvo občinske decentralizacije, zlasti če jim bo nova občinska uprava priznala večje pristojnosti in večjo avtonomijo. Tudi za volitve v rajonske sosvete je Slovenska skupnost predložila svoje kandidatne liste, ki se lahko dobro uveljavijo.

Da se v Gorici ne ponovi napaka

Na koncu tega sestavka naj še omenimo volitve v goriški pokrajinski svet. Kot je naš dopisnik iz Gorice zadnjič pravilno ugotovil, se je takoj po volitvah leta 1975 hudo poznala odsotnost predstavnika Slovenske skupnosti v tedanjem goriškem pokrajinskem svetu. Ta predstavnik tedaj ni bil izvoljen, ker je lista prejela nekaj stotin glasov premalo. Upamo, da bo tokrat boljše, saj se je Slovenska skupnost na Goriškem medtem dobro organizirala in s pritokom mladih sil pokazala v političnem delovanju izredno aktivnost in življenjskost. Za pokrajinske volitve nastopa v posameznem volilnem okrožju le po en kandidat za vsako listo. Največ možnosti za izvolitev ima Marija Ferletič, bivša pokrajinska svetovalka in odbornica in sedanja svetovalka v doberdobskem občinskem svetu, ki kandidira v volilnem okrožju Zagraj - Ronke. Mariji Ferletič tudi politični nasprotniki priznavajo temeljito upravno pripravo, odločnost in vztrajnost, kar je jamstvo, da bo dobro opravljala svoje delo v novem pokrajinskem svetu.

Dokaz aktivnosti in življenjskosti Slovenske skupnosti na Goriškem je prisotnost njene kandidatne liste za občinske volitve v Ronkah, kjer živi lepo število Slovencev s svojimi specifičnimi problemi, ki se doslej niso jemali v poštev prav zaradi odsotnosti na krajevni ravni take slovenske politične organizacije, kot je Slovenska skupnost.

Preden zaključimo, moramo bralce opozoriti na prisotnost kandidatnih list Slovenske skupnosti v vseh volilnih okrožjih v Furlaniji Julijski krajini, se pravi tudi v videmskem, tolmeškem in pordenonskem volilnem okrožju. Na ta način se nudi vsem Slovincem v deželi, in sicer tudi beneškim Slovincem in Slovincem v Reziji ter Kanalski dolini, priložnost, da na volitvah z glasom Slovenski skupnosti opozorijo na svoje specifične probleme in zlasti potrdijo enotnost Slovencev v Italiji. Tudi zaradi te svoje zadnje, prav gotovo zgodovinske odločitve zasluži Slovenska skupnost vse priznanje, kar ji bodo slovenski volivci in volivke najbolj izkazali, če bodo v čimvečjem številu glasovali za njene kandidatne liste.

VEČ GOSPODARSKE PODJETNOSTI!

(Nadaljevanje s 3. strani)

pomagati svojemu ljudstvu. Tudi delniške družbe drugje na svetu vzdržujejo tesne stike s kulturnim področjem in si iščejo navsote in navdihe v intelektualnih krogih. Pri nas pa, kot rečeno, finančno močnejši ljudje intelektualce podcenjujejo. Sami so revni na idejah, niso pa tudi toliko brihni, da bi si iskali idej pri intelektualcih.

To nesodelovanje in celo medsebojno bojkotiranje med gospodarstvom in kulturo se potem odraža na eni strani v revščini, s katero se mora boriti naša kultura, zlasti naš tisk in založništvo, na drugi pa v neiznajdljivosti in omrtvičenosti gospodarstva, ki se ne more znebiti znajača kramarstva.

Vsekakor bi bilo zanimivo zvedeti, kaj mislijo o tem naši gospodarstveniki, pa tudi naši izobraženci.

Streljanje v Vzhodnem Berlinu

V Vzhodnem Berlinu je prišlo v ponedeljek do streljanja, pri katerem je bilo več ljudi ranjenih. To se je zgodilo na sloviti cesti Unter den Linden, kjer so — kot trdijo poročila iz vzhodnoberlinskih virov — policisti zasledovali in streljali na vozilo, s katerim je skušal neki sovjetski vojak pobegniti čez blok, ki nosi ime Charlie, v Zahodni Berlin.

Poznejše vesti, ki izvirajo od očividcev, pravijo, da je bil pri streljanju ranjen z nekaterimi drugimi mimoidočimi vred 39-letni zahodnonemški diplomat, Walter Jung, ko je čakal s svojim avtom na nekem križišču na cesti Unter den Linden. Dobil je kroglo v glavo. Neki moški, ki je skočil z majhnega tovornjaka, ki je treščil v drevo, je začel streljati s puško-mitraljezom na policijo, ki ga je zasledovala. Oblečen je bil v uniformo sovjetske vojske. V streljanju je bil zadet in so ga pozneje odpeljali z ambulanco. To se je zgodilo malo pred 13. uro po tamkajšnjem času na križišču Unter den Linden in Friedrichstrasse, ki je bilo pred vojno glavno središče Berlina.

Priče so tudi povedale, da so videle pred streljanjem, kako je majhen tovornjak, ki sta ga zasledovala dva policijska avta, podrl pešca, ki je šel čez cesto. Voznik je izgubil nadzorstvo nad vozilom, ki je treščilo v dre-

vo. Vzhodnonemška in sovjetska vojaška policija sta takoj obkolili vse področje, medtem ko je pomagala odvažati ranjence tudi sovjetska vojaška ambulanca.

Očividci, ki so prispeli potem v Zahodni Berlin, so povedali, da se je odvijala na cesti Unter den Linden scena kot iz kakega filma o Divjem zahodu. Krogle so frčale vsenaokrog in presenečeni mimoidoči so si iskali kritje, kjer je kdo mogel. Večina se jih je vrgla kar na tla. Po poročilu vzhodnonemške tiskovne agencije so bili trije — poleg zahodnonemškega diplomata — huje ranjeni, a so baje že zunaj nevarnosti.

Po pripovedovanju očividcev je šlo pri sovjetskem ubežniku za človeka azijskega pokolenja, gotovo za pripadnika katerega od srednjeazijskih narodov, ki pripadajo Sovjetski zvezi. Baje se je sam ustrelil, ko je videl, da je obkoljen in ne more več uiti. Njegovo truplo so pozneje prekrili s šotorko in ga potem odpeljali. Vzhodnonemška tiskovna agencija je objavila, da je bil neuravnovešen tip. Seveda se je treba vprašati, zakaj je moral potem služiti vojake in zakaj ga niso poslali v psihiatrično bolnišnico. Očitno pa je imel vojak samo namen pobegniti na Zahod. Vozilo — majhen tovornjak — s katerim je pridrvel po cesti Unter den Linden, je imelo registrsko tablico Potsdama, mesta nekaj deset kilometrov od Berlina, po čemer so očividci sklepali, da je pripadal tamkajšnji sovjetski posadki in da se je tam polastil vozila.

Ranjenega zahodnonemškega diplomata Junga, katerega avto je bil ves preluknjan od krogel, so operirali v bolnišnici in njegovo življenje baje ni več v nevarnosti. Očividci pa menijo, da je bilo več ljudi smrtno zadetih, ker so videli, kako so policisti prekrili na tleh ležeča telesa s kocami in jih nato odpeljali z ambulancami.

V Vzhodni Nemčiji je nameščenih okrog 400.000 sovjetskih vojakov in med njimi jih je mnogo srednjeazijskega pokolenja, ker poveljstva menijo, da taki vojaki težje dobio stik s civilnim prebivavstvom in so manj izpostavljeni skušnjavi, da bi pobegnili na Zahod, ki ga ne poznajo. Ta dogodek pa dokazuje, da ta teorija vendarle čisto ne drži.

Sovjetski vojaški potencial

V Washingtonu so objavili nekaj podatkov iz pričevanja funkcionarjev ameriške vojaške obveščevalne službe DIA, ko so poročali za zaprtimi vrati senatni komisiji za oborožene sile glede vojaškega potenciala Sovjetske zveze. Po njihovih podatkih dokončujejo Sovjeti nov bombnik za jedrsko bombardiranje, podoben bombniku »B-1«, katerega program izdelave je predsednik Carter lani črtal in dal rajši prednost večjemu razvoju programa za rakete »Cruise«.

Novi sovjetski bombnik ima po podatkih ameriških obveščevalcev podobne značilnosti, kot bi jih moral imeti »B-1«, in sovjetske oborožene sile naj bi razpolagali z njim v prvih letih prihodnjega desetletja.

Podravnatelj obveščevalne službe DIA, admiral William Robertson, pa je v svojem pričevanju pred komisijo povedal, da je Pentakon zelo zaskrbljen zaradi novih helikopterskih napadalnih enot sovjetskih oboroženih sil. Do pred nedavnim sovjetska vojska ni preveč upoštevala uporabe takih enot, kakršne pa je uporabljala ameriška vojska med vojno v Vietnamu.

Pričevanja so razen tega razkrila, da je prešlo sovjetsko letalstvo v zadnjih desetih letih v Evropi iz obrambnih pozicij v očitno ofenzivno usmerjenost. Sovjetska zveza razvija program izdelave raket tipa »Cruise«, posebno v funkciji proti vojnim ladjam.

KNUT HAMSUN POTEPUHI

OOOO Poslovenil Oton Župančič OOOOOOOOOO 7 OOOOO

August se je sicer še držal, kakor da hoče tega ali onega končati, toda polagoma se je vdal, saj na vse zadnje le ni bil na medvedjem lovu, izročil je krčmarici svojo zmagovito sabljo.

Mattea je zopet začela: »Nič ni bilo, razumeš, samo poznam ga od prej, iz Ofotskega fjorda je doma, nekega čolnarja sin, Nils mu je ime.«

»No, pa?« pe zajecjljal Avgust.

»Nič nisva naredila, samo menila sva se,« je nadaljevala Mattea, »toliko kot nič.«

»Ali te ni poljubljaj? Videl sem.«

»Ne, ne, to si prismojen!« je vzkliknila Mattea, »bila je samo šala.« Naposled je govorila Mattea tako, kakor da sploh ni stala z Nilsom tam v kotu, in Avgust je bil od tega ves zmeden in klapast. Vse lepo, je dejal, da ima sicer samo dvoje oči v glavi, da pa z njimi vendarle vidi! Mattea pa se je po mačje muzala okrog njega, govorila pohlevno in doseglja, da je sédel, ko je plačeval. Ko je zahteval novo steklenico, da bi jo vzel s sabo, jo je tudi dobil, in ko je Matteo objel in jo zaprosil majhne ljubke prijaznosti, je dobil tudi to: skratka. Mattea ni mogla biti ljubeznivejša, nego je bila. To je Avgusta tudi očividno potešilo.

Ko pa je vstal, da bi šel, ga je znova popadla jeza, zahteval je, da se mora odpovedati Nilisu in vsem drugim fantom na svetu.

»Saj!« je hitela, »saj se bom, to mi brez skrbi verjemi!«

»Da, sicer mi moraš vrniti prstan,« je rekel.

Delala se je, kot si hoče prstan sneti, in je tiho zajokala. Ta njena popustljivost je Avgustu čudovito dobro dela. Toliko da mu niso privrele solze in dejal je: »Za zdaj le obdrži prstan. Saj je stvar taka,« je vprašal Edevarta, »da mi je obljubila večno zvestobo in vdanost?«

Edevart se je čutil pučaščenega, da sme tudi igrati vlogo, in odgovoril je: »Da, to lahko pričam.«

»Da, na to lahko sveto prisežeš!« je odgovorila tudi Mattea in ginjena zajokala. »Bog ve, da ga nočem niti eno samo minuto več gledati!«

»Potem pa obdrži prstan!« je Avgust!« radodarno ponovil.

Toda Edevartu se je menda zdela ta zaroka malo dvomljiva; ko sta hotela oddati brzojavko, je vprašal po tihem, ali ne bi bilo morda bolje, če bi počakala do drugega dne. »Ali, kako meniš ti sam?« je dodal v strahu, da ne bi žalil moža, ki je bil tako daleč po svetu.

»Ne, zdaj kupim ladjo,« je odgovoril odločno. »Saj si sam slišal, kaj je obljubila.«

»Kako pa naj pridem jaz domov?«

»S parnikom, je odgovoril Avgust. V tem je pokvaril nekaj obrazcev, nazadnje je le skrpal brzojavko na plačan odgovor. Zdaj se je že kolikor toliko iztreznil.

Mar je šel zdaj Avgust na ladjo spat in počivat? Ne in trikrat ne, bil je svoboden mož, časa je imel in denarja v žepu. Ne da bi bil hotel zdaj svoje bogastvo razsipati in si nabavljati nepotrebnih reči, ven-

dar bi si bil rad kupil, postavim, črn suknič, ki bi ga oblekel za svojo poroko in vrhutega je že dolgo pogrešal revolverja -

»Kaj je to?« je vprašal Edevart.

»Tega ne ve? Za streljanje. Pištola,«

»Pa ne bi bila boljša puška, ali kako?«

»Nak, puške ne morem nositi v žepu.

Naj bi bil imel danes namesto noža revolver, to bi bil videl!« Avgust je razlagal še nadalje, kaj vsega potrebuje: tako ima, na primer, verižico, ki ji je pozlata odrgnjena, v inozemstvu ne bi nosil najneznatnejši kapitan ali krmar kaj takega — v kraj z njo, pa novo sem! Hotel je Mattei pokazati, kakšen mož je! V neki štacuni je iztaknil tudi harmoniko s tipkami v dve vrste, s stremenkami iz čvrste svile, ali, čudovit instrument, bil mu je po godu.

»Pa znaš igrati?« je vprašal Edevart.

Avgust je odgovoril z viška: »I, kaj pa misliš?«

Edevart ni nič mislil, samo dvomil je. Avgust bi bil res od samega vruga, če bi znal celo na harmoniko, si je dejal sam pri sebi.

Edevartu ni seglo v glavo, da bi hotel kupoval take krasote, kakršne je našteval tovariš, a tudi on je imel svoje načrte. Pisano srajco, na prsih prepletene, kapo z lakiranim ščitkom, kolikor bi si pač mogel utrpeti. Blaga za obleko vsaki sestri mora tudi domov prinesiti, mali segata v zahvalo v roko, če kaj dobita, in sta iz same zadrege čisto nemi.

Ko je Edevart zvečer legel spat, je prišel tudi Avgust in je zlezal pod jadro. Res si je kupil harmoniko in zlato verižico in ponudil Edevartu smotko iz nenačete škafle.

»Ali si kupil suknič?«

Avgust se je udaril po kolenu ter kliknil: »Nanj sem pa pozabil, res je, pa jutri je tudi še dan.« Sploh pa, je rekel, da je to zanikrn trg proti temu, česar je sicer vajen, revolverja ne najdeš in ne najdeš.

Zjutraj je šel na suho, češ da hoče kupiti suknič, potem pa se vrniti, kajti to je zadnji tržni dan. Lepo, Edevart ga je čakal. Avgusta pa ni bilo. Čakal je čez poldne, nato je šel tudi on na suho in je pohajkoval. Kakor po navadi, se je ustavil pri Židu z urami.

»Odkod si pa ti?« je vprašal Papst.

Edevart je odgovoril.

»Čigav si?«

Edevart je imenoval svoje starše, a Papst jih ni poznal. Izpraševal je, kaj fant tukaj dela, koliko let ima, kako mu je ime, ali pojde pozimi na Lofote, in Edevart mu je pošteno odgovarjal. Papst je z njim opravil in se obrnil do drugih.

Avgusta ni bilo nikjer videti. Edevart je stopil v Matteino krčmo. Avgust se je tam danes dvakrat oglasil, pa zopet odšel, bil je od glave do petá nov in eleganten, imel je črn suknič in zlato verižico, je pravila Mattea. Edevart ga je čakal tukaj dobro dolgo, nato pa je zopet odšel.

Trgovci so pravkar pospravljali neprodano blago in se odpravljali domov. Ponujali so Edevartu nešteto reči za slepo ce-

no, ovratnico, naramnice, dolgo pipo. »Sem stopi, pa si oglej, preden pospravim, prosim lepo, tole britev najboljše vrste, potreben si je že, kakor vidim. Daj mi zanjo kar te je volja, dobiš jo skoro zastonj.« Edevart je imel že dobršno puha po licih in kupil je britev, ali bil je rdeč in v zadregi.

Zvečer je prišel Avgust na palubo. Da, čeden je bil v novem sukniču, ali bil je poklapane volje, Bog si ga vedi zakaj, nekoliko se je moral pač tudi otepati s posledicami svoje pijanosti. Edevart je takoj vprašal, ali je dobil odgovor na brzojavko. Ne. Ali je vprašal? Ne, tudi ne. Edevart je pogledal Avgusta, modrina v njegovih očeh je nekako zvođenela in se zameglila in obraz mu je medlo sijal. Edevart je menil, naj bi tovariš zdaj legel spat.

»Naletel sem na nekaj dečkov, ki so kvartali,« je rekel Avgust.

»In si izgubil?«

»Da, bili so pravi vrugi. Sicer pa nisem zaigral kdo ve kaj. Kaj sem hotel reči: ali si me danes iskal?«

»Iskal, in sem bil tudi pri Mattei in vprašal zate.«

»Tako. Kaj je rekla?«

»Da si bil kakor iz škatlice,« je rekla. »Da ni videla še nikoli kaj tako finega na tem svetu.«

»Da,« je menil Avgust, »kadar kaj kupim, je zmerom najboljše vrste!«

Govorila sta o ceni zlate verižice; stala je precej denarja, in Edevart jo je hotel še enkrat videti. Pa ni bilo mogoče. »Nak,« je rekel Avgust, »da je le ne bi bil nikoli kupil, zakaj zdaj je z bogom.«

»Zbogom? Zaiaril si jo?«

»Ali uro imam še,« je rekel Avgust in se okrenil stran. Okoli ust mu je lahno drhtelo.

»Spat bi legel, spat,« je rekel Edevart.

Avgust je zopet preslišal. Prišlo je tako daleč, da se mu ni več hotelo spat, bil je zanemarjen in ves klapoušen.

Ladje in čolni so bili že na vse rano odrinili iz pristana. Majhen parnik je bil še ob nabrežju, krčal je blago in zaboje, in potniki so hodili na palubo. Tudi Edevart bi se bil zdaj mogel vkrcati, toda odločil se je, da skoči še prej na suho in povpraša po brzojavki. Dospela je, izročili so mu jo, in tekel je z njo na krov. Avgust je sédel na isti klopi, zdaj se je že predramil, prešteval je svoj denar.

»Tukaj je brzojavka,« je rekel Edevart.

Avgust je odgovoril: »Tako. Me nič ne briga.«

»Nočeš pogledati, kaj je v nji?«

»Ne. Vrzi jo v vodo.«

»Saj si nor!« je menil Edevart spoštljivo, pogledal tja proti malemu parniku in dejal: »Ali naj se ne odpeljem s tem parnikom domov?«

Avgust je samo vzdihnil ter zamišljen sedel.

»Saj jaz nimam tukaj več kaj početi,« je nadaljeval Edevart in začel pospravljati svoje stvari.

»Ne mudi se,« je rekel Avgust.

»Ne mudi se?«

(Dalje)